

VARBOLA LASTEAED-ALGKOOLI

TERVISEEDENDUSE ARENGUKAVA

2021- 2024

SISUKORD

1. Sissejuhatus
2. Lühikirjeldus ja eripära
 - 2.1. Ajalugu
 - 2.2. Hetkeseis ja eripära
3. Varbola Lasteaed-Algkooli missioon, visioon ja väärtused
 - 3.1. Missioon
 - 3.2. Visioon
 - 3.3. Väärtused
4. Hetkeolukorra analüüs
 - 4.1. Meeskonnatöö ja juhtimine
 - 4.2. Õppe- ja kasvatustöö
 - 4.3. Õpi- ja kasvukeskkond
5. Tegevuskava aastateks 2022-2024
 - 5.1. Meeskonnatöö ja juhtimine
 - 5.2. Õppe- ja kasvatustöö. Tervisliku eluviisi kujundamine
 - 5.3. Õpi- ja kasvukeskkond
6. Tervisemeeskond
7. Tegevuskava uuendamise kord

1. Sissejuhatus

Varbola Lasteaed–Algkooli terviseedenduse arengukava on dokument, mis määrab ära terviseedenduse põhisuunad ja –valdkonnad ning tegevuskava kolmeks aastaks.

2. Lühikirjeldus ja eripära

2.1. Ajalugu

Varbola hariduselu algust arvestatakse aastast 1871. Varbola piirkonna koolide hulka arvatakse ka Põlli Kool (tegutses 1919-1940) ja Ohukotsu Kool (tegutses 1901-1963). Tänapäevase Varbola Kooli eellaseks peetakse siiski Pajaka Kooli (algus 1882). Aastal 1964 ehitas Varbola sovhoos küla keskmest 1,5 km kaugusele uue hoone, mis tegutses Pajaka Algkooli nime all kuni 1987. aastani. 1965. aastal avati Varbola Lastepäevakodu kahekorruselises majas, selleks kohandati kolm korterit. Lasteaed kuulus Varbola sovhoosile. 1987. aastal valmis uus hoone Varbola külakeskuses nii koolile kui lasteaia rühmadele. Hoonet on laiendatud ja uuendatud. 1993. aastal ehitati kooli osale teine korrus, tänu millele tekkis juurde mitu klassi- ja õpperuumi. 2004. aastal valmis maja juurdeehitusena võimla. 2012. aastal kolis Varbola Raamatukogu aedkooli hoonesse.

2.2. Hetkeseis ja eripära

Aedkool on liitunud aastal 2006 Tervist Edendavate Lasteaedade (TEL) ja Kooli (TEK) võrgustikuga. Lasteaias on kasutusel Lastekaitse Liidu programm “Kiusamisest vabaks,” mis aitab järgida meie põhiväärtusi.

Aedkooli logo ring on nagu pesa, mis sümboliseerib koostööd. Kaared kujutavad lapsi, personali, vanemaid ning huvigruppe, kes on kogu aeg liikumises ja arengus. Kaari ümbritsevad värvilised pallid (munad) kujutavad õppesuundi aedkoolis – kaasaegne õpikäsitus (punane); pädevad ja motiveeritud töötajad (kollane); üldõpetus (roheline); kogukonna aedkool (sinine).

Aedkooli tunnuslause on “*Siin igatühe jaoks on koht, siin puudub hirm ja oht, siin kodune on olla koos, koos tegutseda kõigil soov*”

Lasteaias toimub alushariduse omandamine integreeritud tegevustena mängu ja positiivse enesehinnangu kujunemise kaudu. Pööratakse tähelepanu lapse individuaalsusele, tema arengut takistavatele probleemidele või andekuse varajasele märkamisele. Laste arengu

jälgimine võimaldab hinnata nende arengut ja koolivalmidust. Kooleelikutele viiakse õuealal läbi koolivalmidusmäng koos lastevanematega. Kooliminejatele lastele koostatakse koolivalmiduskaardid. Tähelepanu keskmes on lapsekeskne metoodika ja arenguks soodsa õpi- ja mängukeskkonna loomine. Püütakse tagada tingimused ja õpetus erivajadustega lastele.

Koolis peame oluliseks iga õpilase võimetekohase arenemise toetamist. Õppetöö planeerimisel ja läbi viimisel arvestame õppijate individuaalsuse ja eripäradega. Õppetöö toimub kahes liitklassis. Õpilastel on võimalus saada konsultatsioone klassi- ja aineõpetajalt. Võimekamatele õpilastele anname tundides lisaülesandeid. Edukate ja andekate õpilaste toetussüsteem on keskendunud peamiselt aine võistlusteks, konkurssideks ja spordivõistlusteks ettevalmistamisele.

Logopeedilist abi saavad õppijad valla tugispetsialistilt kes töötab majas kahel päeval nädalas. Teeme koostööd Raplamaa Rajaleidja Keskuse spetsialistidega, Märjamaa Valla lastekaitse spetsialistidega ja Perearstikeskusega. Õppija arengu toetamiseks toimuvad nii lasteaias kui koolis lapsevanema ja klassijuhataja/rühmaõpetaja ühisel osalemisel arenguvestlused/vestlusringid, mille kaudu antakse lapsevanemale tagasisidet õppija arengu kohta ning selgitatakse välja osapoolte ootused, soovid ning vajadused.

3. Varbola Lasteaed-Algkooli missioon, visioon ja väärtused

3.1. Missioon

Aedkool on innovaatiline ja õppijakeskne kaasav kogukonna haridusasutus, mille missiooniks on:

- säilitada kodukool, kus õpilased õpivad 1.- 4. klassini, õpilaste arvust olenemata;
- hoida ja edendada lasteaias sobitus- ja aiarühma tegevust.

3.2. Visioon

Aedkool on 2022. aastal:

- turvaline, kodulähedane meeldiva töö- ja õpikeskkonnaga haridusasutus, kus õppijatel on võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele ning õpetuses lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest;
- parim töökoht töötajatele, usaldusväärne partner lapsevanematele, kogukonnale ja omavalitsusele.

3.3. Väärtused

Õppija arengut ja õppijakeskset aedkooli aitavad toetada väärtused, mis kõlavad „vanasõnade keeles“.

TÖÖKUS – kannatlikkus, järjepidevus, visadus. *“Harjutamine teeb meistriks”*

VASTUTUS – kohusetunne *“Ise valin, otsustan ja vastutan”*

SALLIVUS – “ei kiusamisele”, austus, kaastunne, erinevuste aktsepteerimine, empaatiavõime, osavõtlikkus, teistest kultuuridest ja religioonidest lugu pidamine, heaks kodanikuks olemine, üksmeel *“Targad sõdivad sõnadega, rumalad rusikatega”*

JULGUS – enesekindlus, julgus öelda välja mõtteid, huumorimeel, iseseisvus, *“Tahad latva ronida, hakka tüvest peale”*

HOOLIVUS – hoolimine keskkonnast, tervisest, iseendast, kaaslasest, kolleegist; koostöö; headus; kodu, andestamine, rõõm, abivalmidus; *“Kus häda näed laita, seal tule ja aita”*

TARKUS – õppimine, uudishimu, tähelepanu, keskendumine, leidlikkus *“Ülemaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormat tuleb tarkust tunnistada”/ “Mida ei saa jõuga, seda saab nõuga”*

HEAD KOMBED - ausus, põhimõttekindlus, puhtus, usaldusväärsus, head kombed; *“Kui tahad, et teised sind peavad austama, siis austa ise teisi”*

4. Hetkeolukorra analüüs

4.1. Meeskonnatöö ja juhtimine

Tugevused	Nõrkused	Parendamist vajav
Aedkoolil on õppekava, aasta tegevuskava, õpetajate töökava koolis ja nädalaplaanid lasteaias.	Õpetajad (osalise koormusega) ei saa igapäevaselt kokku. Infovahetus aeglane.	
Tegevuskavas on sõnastatud tervisedenduse eesmärgid ja tegevused.	Tervist edendavate lasteaedade/koolide põhimõtete järgimine tegevuste planeerimisel.	Tervisedenduse arengukava koostamine.
Täiendkoolituse võimalused head (kõik töötajad on läbinud esmaabi koolituse).		Esmaabi koolituse korraldamine koolieelikutele ja õpilastele.
Pädev personal ja pedagoogilised koosolekud – olukorra hindamine, tagasisidestamine. Aastas korra arenguvestlused õpetajatega ja töötajatega.		Tagasiside andmine sagedamini kui 1-2 x aastas.
Nõuetele vastav menüü, mis on nähtav rühmas, söögisaalis, kodulehel.		
Töötajatele on tehtud tervishoiu arsti kontroll.	Puudub omavalitsuse rahaline toetus.	Eelarvesse rahad töötajate vaimse ja füüsilise tervise toetamiseks. Liitumine Stebby keskkonnaga
Toimub koostöö erinevatel tasanditel.		Süsteemne tervisealane koostöö sidusgruppide vahel.
Osaletakse maakondlikel TEL ja TEK seminaridel, koolitustel, koosolekutel. Viiakse läbi tegevusi, üritusi.	Tegevuste analüüs vähene.	Tervise tegevuskava koostamine. Personali teadlikkuse tõstmine.
Individuaalsed arenduskavad lastele ja õpilastele.	Lastele tugi vähene (logopeed, eripedagoog, tegevusterapeut).	Logopeed, eripedagoogi, tegevusterapeudi võimaldamine kõigile tuge vajavatele lastele/õpilastele.

On moodustatud tervisemeeskond.		Meeskonda on juurde vaja kooli lastevanemate esindajat.

4.2. Õppe- ja kasvatustöö

Tugevused	Nõrkused	Parendamist vajav
Teemapõhine õpetus, lõimitud tegevused, ainetevahelised seosed. Käsitletakse toitumise ja tervisega seotud teemasid.		Vanemate kaasamine.
Väärtused on sõnastatud ja eksponeeritud. Oleme ühinenud „Kiusamisest vaba lasteaed/kool“ programmiga. On olemas vahendid.	Tegevus ei ole järjepidev.	„Kiusamisest vaba“ rakendamine 2-3a lastele.
Lasteaia lapsed viibivad iga ilmaga õues. Koolis on vahetunnid õues.	Õuesõppe tegevusi on harva, puudub varjualune.	Õuesõppe paviljoni, laudade, pinkide ostmise.
Toimuvad õppekäigud, projektipäevad, väljasõidud, ühisüritused.	Koroona tõttu koostöö vanematega vähene.	Leida võimalusi vanemate kaasamiseks.
Spordipäevad igal aastaajal. Jalgrattapäevad lasteaias. Liikluskasvatusalane tegevus koolis (jalgratturite koolitus ja juhiloa eksami sooritamine). Spordiring õpilastele.	Sportliku huviringi puudumine lasteaias.	Spordiringi käivitamine lasteaia lastele
Aedkoolis käib kaks korda nädalas valla tugispetsialist.	Puudub eripedagoog, tugiisik, abiõpetaja.	On vaja tugispetsialiste.
Osalemine projektides „Tere, kevad!“, „Räpina Aianduskooli taimeprojektid“		

4.3. Õpi- ja kasvukeskkond

Tugevused	Nõrkused	Parendamist vajav
Ruumid on avarad, olemas on võimla, aeroobika- ja jõusaal.	Osad ruumid remontimata (maja keskosa).	Kõikide ruumide remontimine.
Koridoride põrandatele on kujundatud liikumisrajad (keksukast, jäljed jms).		
Lasteaial on oma mänguväljak.	Lasteaia piirdeaed on amortiseerunud.	Lasteaia piirdeaia uuendamine. Eraldada ala sõimeealistele. Palliplatsi piiride märgistamine.
On spordiväljak ja kelgumägi.	Talispordi harrastamise võimalused vähesed.	Suusaraja sissesõitmine omavalitsuse poolt.
	Ebaühtlane kütmine – ei lähtu välistemperatuuri muutustest.	Sooja reguleerimine vastavalt temperatuurile.
On oma köök, mis võimaldab paindlikku toitlustamist ja eakohast ning tervislikku toitu..		Laste/õpilaste söömisharjumuste mitmekesistamine, maitsemeele arendamine (taimne reede, teemapäevad jms).
Õppe- ja liikumisvahendid on olemas.	Talispordi harrastamiseks vahendeid vähe.	Suuskade juurde soetamine.
Lasteaial on oma taimeaed. Õpilased kasvatavad kevadel taimi ette.		
Sõidetakse õppekäikudele, rabamatkadele, külastatakse Varbola linnust, Märjamaa kino, teatrietendusi.	Sõitudeks on vaja tellida buss, rahalised võimalused on piiratud.	Väljasõitudeks vajamineva summa suurendamine eelarves.

5. Tegevuskava aastateks 2022-2024

5.1. MEESKONNATÖÖ JA JUHTIMINE

Eesmärk:				
• Täiendada dokumentatsiooni arvestades terviseedenduse põhimõtteid • Koostada terviseedenduse arengukava ja tegevuskavad • Tõsta personali teadlikkust terviseedenduse valdkonnas				
Tegevus	Tulemus	2022	2023	2024
Tervisemeeskonna moodustamine. Kooli lastevanemate seast liikme leidmine	On loodud tervisemeeskond eesmärkide püstitamiseks ja tegevuskava väljatöötamiseks	X		
Aedkooli dokumentatsiooni ülevaatamine ja täiendamine	On täiendatud kodukord, õppekava, tegevuskavad, arengukava	X	X	X
Aedkooli tegevust analüüsimine terviseedenduse põhimõtetest lähtuvalt	On koostatud terviseedenduse arengukava 2022-2024 ja tegevuskavade analüüsid, kokkuvõtted	X	X	X
Täiendkoolitustel osalemine, uute teadmiste ja oskuste omandamine	Töötajate terviseteadlikkus ja oskused on paranenud	X	X	X
Täiendavate rahaliste vahendite leidmine töötajate vaimse ja füüsilise tervise toetamiseks	Töötajatele kompenseeritakse (osaliselt) kulutused tervise toetamiseks (prillid, ujumine, vesivõimlemine, massaaž, jooga jms)	X	X	X
Vallavalitsuse spetsialistide järjepidev teavitamine ja koostöö korraldamine	Kõigile tuge vajavatele lastele/õpilastele on võimaldatud koheselt logopeedi, eripedagoogi, tegevusterapeudi jt spetsialistide abi	X	X	X

5.2. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ. TERVISLIKU ELUVIISI KUJUNDAMINE

Eesmärk:				
• Kaasata lapsevanemaid, ringijuhte, tugispetsialiste ja kogu personali tegevuste planeerimisse ning rakendamisse • Viia läbi tervise hoidmisele ja edendamisele suunatud tegevusi, päevi, nädalaid ja projekte • Tõsta laste/õpilaste tervisealaseid teadmisi				
Tegevus	Tulemus	2022	2023	2024
“Kiusamisest vabaks” metoodilise õppematerjali ja tegevuse laiendamine 2-3a lastele	2-3a laste “Kiusamisest vabaks” teadmised ja sotsiaalsed oskused on paranenud	X	X	X
Koolieelikutele ja õpilastele esmaabi koolituste korraldamine	Lapsed/õpilased on läbinud koolituse ja on esmaabi teemal teadlikumad	X	X	X
Spordiringi organiseerimine lasteaialastele, juhendaja leidmine	Lasteaia lapsed osalevad spordiringis, nende füüsilised võimed ning tervis on paranenud	X	X	X
Täiendavate vahendite soetamine ning võimaluste loomine tervise teemade lõimimiseks õppe- ja kasvatustöös	Terviseteemalised lõimitud õppetegevused on planeeritud ning koostöös ellu viidud	X	X	X
Arenguliste ja hariduslike erivajadustega laste/õpilaste arengu toetamine koostöös tugispetsialistidega	Laste/õpilaste areng on toetatud koostöös tugispetsialistidega	X	X	X
Läbi teemapäevade laste/õpilaste maitsemeele arendamine (taimised toidud, värsked puu- ja köögiviljad, tervislikud magustoidud jne)	Lapsed/õpilased on teadlikud ja oskavad teha tervislikke valikuid	X	X	X
Vanemate, kogukonna kaasamine tervisega seotud tegevustesse (ühisüritused, elukutsete-hobide tutvustamine, matkamine, toidu valmistamine)	Vanemad on kaasatud tervistavate tegevuste jms läbiviimisesse	X	X	X
Maakondlikes ja vabariiklikes projektides osalemine (suukool, liikumisnädal, südamenädal jms)	Lastel/õpilastel kujunevad tervist toetavad ja kasulikud harjumused	X	X	X
Laste/õpilaste vaimu ja füüsilise tugevdamine (hommikuvõimlemine, vaikuseminutid, õuevahetund, massaaž, laste jooga, matkamine jala ning jalgratastega jms)	Lapsed/õpilased on füüsiliselt aktiivsed, areneb keha tunnetus ning teadlikkus oma kehast	X		
Töötajatele tervislike ürituste läbiviimine (tervisepäevad, matkad, väljasõidud jms)	Töötajatele on loodud võimalused kehaliseks tegevuseks	X	X	X

5.3. ÕPI- JA KASVUKESKKOND

Eesmärk:				
• Luua laste/õpilaste arenguks ja tervisele soodsad tingimused • Parandada personali töötingimusi				
Tegevus	Tulemus	2022	2023	2024
Aedkooli keskosa ruumide remontimine	Aedkooli ruumid on remonditud		X	X
Lasteaia piirdeaia uuendamine ja sõimeealiste lastele mõeldud mänguosa eraldamine õuealal	Lasteaia piirdeaed on uuendatud. Eraldatud on sõimeealiste laste mänguväljaku osa	X		
Suuskade soetamine aedkoolile ja omavalitsuse poolt suusaraja sissesõitmine	Aedkoolil on olemas suusad ja tugeva põhjaga suusarada	X	X	
Laste/õpilaste tervise teemalistele väljasõitudele mõeldud summade suurendamine aedkooli eelarves	Eelarves on piisavalt raha laste/õpilastega tervise teemaga seotud väljasõitudele		X	X
Laste/õpilaste õigete söömisharjumuste kujundamine	Lastel/õpilastel on välja kujunenud tervislikud söömisharjumused	X	X	X
Menüüde analüüsimine ja koostamine arvestades toitumise põhialustega (tasakaalustatud, värske, piisav, mitmekesine, ohutu)	Lastele on tagatud mitmekesine ja tasakaalustatud tervislik toitumine	X	X	X
Õuesõppe paviljoni, tipi, laudade, pinkide soetamine	On loodud tingimused õuesõppe läbiviimiseks ja iga ilmaga õues viibimiseks	X	X	
Madalseiklusraja rajamine lasteaia õuealale	Lastel on võimalus harjutada tasakaalu ja koordinatsiooni		X	
Palliväljaku ja liikumisraja (väravast ukseni) maha märkimine	Lapsed mängivad õues erinevaid pallimänge ja liiguvad igapäevaselt aktiivselt õuealal	X		

6. Tegevuskava uuendamise kord

Terviseedenduse tegevuskava täitmist analüüsitakse üks kord õppeaastas sisehindamise käigus ning korrigeeritakse vajadusel sellest lähtuvalt järgnevate aastate tegevuskava.